

Категорія справ № 760/5461/18: **У порядку процесуального законодавства; В порядку КПК України; Клопотання слідчого, прокурора, сторони кримінального провадження.**

Надіслано судом: **16.03.2018.** Зареєстровано: **18.03.2018.** Оприлюднено: **21.03.2018.**

Провадження №1-кв/760/3551/18

Справа 760/5461/18

УХВАЛА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

01 березня 2018 року слідчий суддя Солом'янського районного суду м. Києва Сенін В.Ю., при секретарі Букаткіній О.С., розглянувши клопотання детектива Національного антикорупційного бюро України Романюк М.О., погоджене із начальником п'ятого відділу Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Генеральної прокуратури України Яровою О.А. про тимчасовий доступ до речей і документів, на підставі матеріалів досудового розслідування внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за №5201700000000209 від 24.03.2017 року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 364 КК України, -

ВСТАНОВИВ:

детектив звернувся за клопотанням, в якому просив надати дозвіл на тимчасовий доступ до речей і документів, які перебувають у володінні компанії ICU Investment Management Ltd., LEI: 549300M8G1A6C3JOJ012, яка зареєстрована відповідно до права Британських Віргінських Островів, з місцезнаходженням за адресою: Крейгмуір Чемберс, поштова скринька 71, Роуд Таун, Тортола VG 1110, Британські Віргінські Острови, з можливістю зробити їх копії та вилучити їх, а саме: документів, які свідчать про придбання компанією ICU Investment Management Ltd в інтересах будь-яких фізичних чи юридичних осіб у період з 01.03.2015 по 31.03.2016 року, цінних паперів (єврооблігацій) емітентом яких є DTEK Finance plc., номер компанії 08422508 (18 South Street, London W1K 1DG United Kingdom), що були розміщені на Ірландській фондовій біржі, у тому числі: договорів інвестиційного управління з додатками, додаткових угод до них, договорів про управління активами з додатками, додаткових угод до них, договорів купівлі-продажу цінних паперів (єврооблігацій), довіреностей, платіжних доручень та меморіальних ордерів, які підтверджують перерахування грошових коштів за придбані цінні папери (єврооблігації), розпоряджень, наказів чи доручень (заявок) на придбання Єврооблігацій, договір про відкриття брокерського рахунку (рахунку в цінних паперів) юридичними та фізичними особами, в інтересах яких здійснювалось придбання Єврооблігацій; документів, які свідчать про продаж компанією ICU Investment Management Ltd в інтересах будь-яких фізичних чи юридичних осіб у період з 31.03.2016 по 31.12.2017 року, цінних паперів (єврооблігацій) емітентом яких є DTEK Finance plc. номер компанії 08422508, (18 South Street, London W1K 1DG United Kingdom), що були розміщені на Ірландській фондовій біржі, у тому числі: договорів інвестиційного управління з додатками, додаткових угод до них, договорів про управління активами з додатками, додаткових угод до них, договорів купівлі-продажу цінних паперів (єврооблігацій), довіреностей, платіжних документів, актів прийому передачі, розпоряджень, наказів чи доручень (заявок) на придбання Єврооблігацій; договір про відкриття брокерського рахунку (рахунку в цінних паперів) юридичними та фізичними особами, в інтересах яких здійснювалось придбання Єврооблігацій; відомостей про всі розрахункові рахунки, у тому числі рахунки у цінних паперах, що відкриті у банківських установах компанією ICU Investment Management Ltd.

Також, детектив просив проводити розгляд клопотання без його участі та без виклику особи, у володінні якої знаходяться документи, оскільки наявні достатні підстави вважати, що існує реальна загроза зміни або знищення документів.

Суд визнав за можливе провести розгляд даного клопотання без виклику особи, у володінні якої знаходяться документи, оскільки слідчим було доведено наявність достатніх підстав вважати, що існує реальна загроза зміни або знищення речей чи документів.

Так, п.1 ч.1 ст.558 КПК України встановлює, що центральний орган України з міжнародної правової допомоги або орган, уповноважений здійснювати відповідно до ч.3 ст.545 цього Кодексу, за результатами розгляду запиту компетентного органу іноземної держави про міжнародну правову допомоги приймає рішення про доручення його виконання органу досудового розслідування, прокуратури або суду з одночасним вжиттям заходів щодо забезпечення умов конфіденційності.

Згідно ст.ст.545, 554 КПК України Генеральна прокуратура України розглядає відповідні запити іноземних компетентних органів і в межах своїх повноважень має право давати вказівки щодо належного, повного і своєчасного виконання такого запиту, які є обов'язковими для виконання відповідним компетентним органом України.

Відповідно до ч. 1 ст. 131 КПК України, заходи забезпечення кримінального провадження застосовуються з метою досягнення дієвості цього провадження.

Згідно з ч. 2 ст. 562 КПК України у разі, якщо при зверненні за допомогою в іноземній державі необхідно виконати процесуальну дію, для проведення якої в Україні потребується дозвіл прокурора або суду, така процесуальна дія може запитуватися лише після надання відповідного дозволу прокурором або судом у порядку, встановленому цим Кодексом.

Пунктом 5, 6 частини 2 ст. 131 КПК України передбачені такі види заходів забезпечення кримінального провадження, як тимчасовий доступ до речей і документів і тимчасове вилучення майна.

Відповідно до ч. 3 ст. 132 КПК України застосування заходів забезпечення кримінального провадження не допускається, якщо слідчий, прокурор не доведе, що: 1) існує об'рунтована підозра щодо вчинення кримінального правопорушення такого ступеня тяжкості, що може бути підставою для застосування заходів забезпечення кримінального провадження; 2) потреби досудового розслідування виправдовують такий ступінь втручання у права і свободи особи, про який ідеться в клопотанні слідчого, прокурора; 3) може бути виконане завдання, для виконання якого слідчий, прокурор звертається із клопотанням.

Згідно ч. 1 ст. 159 КПК України, тимчасовий доступ до речей і документів полягає у наданні стороні кримінального провадження особою, у володінні якої знаходяться такі речі і документи, можливості ознайомитися з ними, зробити їх копії та, у разі прийняття відповідного рішення слідчим суддею, судом, вилучити їх (здійснити їх вилік).

Згідно ч. 2 ст. 159 КПК України, тимчасовий доступ до речей і документів здійснюється на підставі ухвали слідчого судді, суду.

З матеріалів клопотання вбачається, що Національним антикорупційним бюро України проводиться досудове розслідування у кримінальному провадженні, внесеному до Єдиного реєстру досудових розслідувань за №5201700000000209 від 24.03.2017 року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 364 КК України.

Як вбачається із матеріалів клопотання, голова та члени Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (*дали - НКРЕКП*), діючи в інтересах Генеруючих компаній теплових електростанцій - ПАТ «Центренерго», ПАТ «Донбасенерго» та ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго» і ПАТ «ДТЕК Західенерго», що входить до групи компаній ДТЕК, з метою штучного збільшення вартості виробленої ними електричної енергії, що реалізовується в адресу Державного підприємства «Енергоринок», використовуючи своє службове становище всупереч інтересам служби, розробили нормативний документ - Порядок формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії, яким визначили ціну енергетичного вугілля, що використовується у виробництві електричної енергії, яка на 10-15% вища за ціну фактичної закупівлі енергетичного вугілля ГК ТЕС.

Так, незважаючи на те, що необхідність у імпорті енергетичного вугілля ГК ТЕС для виробництва електроенергії складала лише 15% від загальної кількості необхідного, розробленим Головою та членами НКРЕКП Порядком формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії було передбачено, що ціна на енергетичне вугілля розраховується з урахуванням індикативної ціни вугілля, що визначається на підставі середньої ринкової ціни на європейському ринку (на основі середніх індексів API2 на умовах CIF в основних портах Західної Європи Амстердам-Роттердам-Антверпен), за 12 місяців, що передують місяцю встановлення прогнозованої ринкової ціни та середню вартість доставки вугілля із портів Амстердам-Роттердам-Антверпен до українського порту за 12 місяців і транспортування вугілля із судна на склади українських портів.

Таким чином, до ціни енергетичного вугілля з якої розраховується вартість електроенергії, виробленої ГК ТЕС, головою та членами НКРЕКП необґрунтовано та безпідставно було включено витрати на його фрахт та перевалку, які документально не підтверджені.

В подальшому, Голова та члени НКРЕКП, діючи умисно, за попередньо змовою групою осіб, достовірно усвідомлюючи, що умов та стимулів для імпорту енергетичного вугілля за ринковими цінами Європейського ринку (на основі середніх індексів API2 на умовах CIF в основних портах Західної Європи Амстердам-Роттердам-Антверпен) не створено, так само як і не передбачено корегування цін для Генеруючих компаній теплових електростанцій, які придбаватимуть вугілля на внутрішньому ринку для виробництва електричної енергії, 03.03.2016 року, перебуваючи у м. Києві, діючи в супереч інтересам служби та використовуючи своє службове становище, знаходячись на засіданні Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг спільно прийняли Постанову № 289, якою затвердили Порядок формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії, при цьому, чітко розуміючи те, що до розрахунку прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії необґрунтовано буде врахована ціна на енергетичне вугілля, яка на 10-15% вища від ціи, за якими ГК ТЕС фактично закуповують енергетичне вугілля на території України, а тому як наслідок теплові електростанції отримуватимуть надприбутки з виробництва та продажу електричної енергії в Оптовий ринок електроенергії (ДП «Енергоринок»).

Після цього, посадові особи НКРЕКП, продовжуючи свою злочинну діяльність та діючи в інтересах Генеруючих компаній теплових електростанцій, використовуючи необґрунтовано завищену ціну на енергетичне вугілля, що передбачена Порядком формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії, затвердженням постановою НКРЕКП від 03.03.2016 року № 289, здійснили розрахунки прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії з урахуванням завищеної вартості енергетичного вугілля на II-IV квартал 2016 року та I-IV квартал 2017 року, які затвердили своїми Постановами від 28.04.2016 за №721, від 24.06.2016 за №1178, від 23.03.2017 за №337, що в період з липня 2016 року по грудень 2017 року, дозволило Генеруючим компаніям теплових електростанцій отримати надприбутки з виробництва та подальшого продажу електричної енергії в Оптовий ринок електроенергії, а споживачів електричної енергії безпідставно понести витрати на її придбання.

Окрім того, після введення в дію Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 03.03.2016 року № 289, Голова та члени Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, достовірно усвідомлюючи той факт, що мета впровадження Порядку не досяглася, а введення його в дію призвело лише до отримання надприбутків ГК ТЕС, продовжуючи діяти в інтересах останніх та всупереч інтересам служби, не вжили заходів для його корегування.

Таким чином, умисні дії посадових осіб Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що виразились у використанні свого службового становища всупереч інтересам служби при прийнятті Постанови № 289 від 03.03.2016 року, якою затверджено Порядок формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії, прийнятої в інтересах ПАТ «Центренерго», ПАТ «Донбасенерго» та ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго» і ПАТ «ДТЕК Західенерго», що входить до групи компаній ДТЕК, завдали істотної шкоди охоронюваним законом правам та інтересам юридичних осіб (споживачів електроенергії) та державним інтересам, які у двісті п'ятдесят і більше разів перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян, що спричинило тяжкі наслідки.

Поряд з цим, у ході проведення досудового розслідування встановлено, що компаніями - ICU Investment Management Ltd., CIS Opportunities Fund SPC Ltd. та Global Opportunities Fund SPC Ltd., що входить до групи компаній ICU, де раніше працював Голова НКРЕКП, у період з вересня 2015 року по травень 2016 року (період розроблення Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії) на Ірландській фондовій біржі, здійснювалось придбання цінних паперів (єврооблігацій), емітентом яких є DTEK Finance plc., що входить до групи компаній ДТЕК.

При цьому, як встановлено слідством, у період з травня по липень 2016 року, тобто після прийняття Постанови № 289 від 03.03.2016 року, якою затверджено Порядок формування прогнозованої оптової ринкової ціни та Постанови про затвердження прогнозованої оптової ринкової ціни на електроенергію на II-IV кв. 2016 року від 28.04.2016 року за №1178, вартість цінних паперів (єврооблігацій), емітентом яких є DTEK Finance plc., що входить до групи компаній ДТЕК, які у наведений вище період часу були придбані ICU Investment Management Ltd., CIS Opportunities Fund SPC Ltd. та Global Opportunities Fund SPC Ltd., зросла на 60% від вартості їх придбання.

Вищевказані факти можуть свідчити про те, що саме завдяки прийняттю Головою та членами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг постановою №289, вартість придбаних ICU Investment Management Ltd., CIS Opportunities Fund SPC Ltd. та Global Opportunities Fund SPC Ltd. єврооблігацій DTEK Finance plc. значно зросла, що дозволило невстановленим слідством особам, в інтересах яких діяла НКРЕКП, отримати надприбутки за результатами проведених операцій з купівлі-продажу цінних паперів.

Таким чином, у слідства є достатні підстави вважати, що Голова та члени Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, при прийнятті Постанови № 289 від 03.03.2016 року, якою затверджено Порядок формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії діяли не лише в інтересах ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго» та ПАТ «ДТЕК Західенерго», а й у інтересах юридичних та фізичних осіб, які протягом 2015 - 2016 років, через ICU Investment Management Ltd., CIS Opportunities Fund SPC Ltd. та Global Opportunities Fund SPC Ltd., що входить до групи компаній ICU («Інвестиційний капітал України»), здійснювали придбання цінних паперів (єврооблігацій), емітентом яких є DTEK Finance plc., що входить до групи ДТЕК.

Таким чином, встановлені розслідуванням обставини свідчать про те, що у володінні ICU Investment Management Ltd., CIS Opportunities Fund SPC Ltd. та Global Opportunities Fund SPC Ltd., можуть перебувати документи, які свідчать про обставини придбання та реалізації на Ірландській фондовій біржі цінних паперів (єврооблігацій), емітентом яких є DTEK Finance plc.

Отримання документів необхідне для підтвердження чи спростування факту придбання у період 2015-2016 років за участі компаній ICU Investment Management Ltd., Global Opportunities Fund SPC Ltd. та CIS Opportunities Fund SPC Ltd. єврооблігацій (цінних паперів), емітентом яких є DTEK Finance plc., встановлення осіб в інтересах яких діяла Global Opportunities Fund SPC Ltd., ICU Investment Management Ltd. та CIS Opportunities Fund SPC Ltd., отримання фактичних даних про ціну придбання цінних паперів та ціну подальшого їх продажу, а також для встановлення всіх інших обставин можливого вчинення вказаного кримінального правопорушення.

Враховуючи те, що в матеріалах кримінального провадження вбачається наявність достатніх підстав вважати, що вказані речі і документи мають суттєве значення для встановлення важливих обставин у кримінальному провадженні, та можуть бути доказами у кримінальному провадженні, зважаючи на неможливість іншим способом встановити обставини, детектив просить надати дозвіл на отримання (вилучення) службовим особам компетентного органу Британських Віргінських Островів документів, які перебувають у володінні компанії ICU Investment Management Ltd., LEI: 549300M8G1A6C3JOJ012, яка зареєстрована відповідно до права Британських Віргінських Островів, з місцезнаходженням за адресою: Крейгмуір Чемберс, поштова скринька 71, Роуд Таун, Тортола VG 1110, Британські Віргінські Острови, оскільки відомості, отримані в результаті виконання запиту про міжнародну правову допомогу, можуть бути використані в порядку ст. ст. 84-89, 550, 553 КПК України як докази для підтвердження обставин, що мають значення для кримінального провадження.

Ст.561 КПК України встановлює, що на території України з метою виконання запиту про надання міжнародної правової допомоги можуть бути проведені будь-які процесуальні дії, передбачені цим Кодексом або міжнародним договором.

Згідно ч.5 ст.132 КПК України при розгляді питання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження сторони кримінального провадження повинні подати слідчому судді або суду докази обставин, на які вони посилаються.

Згідно ч.5 ст.163 КПК України слідчий суддя вносить постанову про надання тимчасового доступу до речей і документів, якщо сторона кримінального провадження у своєму клопотанні доведе наявність достатніх підстав вважати, що ці речі або документи: 1) перебувають або можуть перебувати у володінні відповідної фізичної або юридичної особи; 2) самі по собі або в сукупності з іншими речами і документами кримінального провадження, у зв'язку з яким подається клопотання, мають істотне значення для встановлення важливих обставин у кримінальному провадженні; 3) не являють собою або не включають речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю.

Перевіряючи надані матеріали клопотання, дослідивши докази по даних матеріалах, слідчий суддя приходить до висновку про необхідність задоволення клопотання, оскільки отримані в результаті виконання запиту про міжнародну правову допомогу документи, мають суттєве значення для встановлення обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні. Крім того, детективом було доведено можливість використання як доказів відомостей, що містяться в цих документах, та неможливість іншими способами довести обставини, які передбачається довести за допомогою цих документів.

Керуючись ст.ст. 131, 132, 159-164, 166, 309, 369-372 КПК України, слідчий суддя, -

УХВАЛИВ:

клопотання задовольнити.

Надати старшому детективу Національного антикорупційного бюро України Романюку Михайлу Олександровичу або на підставі запиту про міжнародну правову допомогу службовим особам компетентного органу Британських Віргінських Островів - тимчасовий доступ до речей і документів, які перебувають у володінні компанії ICU Investment Management Ltd., LEI: 549300M8G1A6C3JOJ012, яка зареєстрована відповідно до права Британських Віргінських Островів, з місцезнаходженням за адресою: Крейгмуір Чемберс, поштова скринька 71, Роуд Таун, Тортола VG 1110, Британські Віргінські Острови, з можливістю зробити їх копії та вилучити їх, а саме:

документів, які свідчать про придбання компанією ICU Investment Management Ltd в інтересах будь-яких фізичних чи юридичних осіб у період з 01.03.2015 по 31.03.2016 року, цінних паперів (єврооблігацій) емітентом яких є DTEK Finance plc., номер компанії 08422508 (18 South Street, London W1K 1DG United Kingdom), що були розміщені на Ірландській фондовій біржі, у тому числі: договорів інвестиційного управління з додатками, додаткових угод до них, договорів про управління активами з додатками, додаткових угод до них, договорів купівлі-продажу цінних паперів (єврооблігацій), довіреностей, платіжних доручень та меморіальних ордерів, які підтверджують перерахування грошових коштів за придбані цінні папери (єврооблігації), розпоряджень, наказів чи доручень (заявок) на придбання Єврооблігацій, договір про відкриття брокерського рахунку (рахунку в цінних паперів) юридичними та фізичними особами, в інтересах яких здійснювалось придбання Єврооблігацій;

документів, які свідчать про продаж компанією ICU Investment Management Ltd в інтересах будь-яких фізичних чи юридичних осіб у період з 31.03.2016 по 31.12.2017 року, цінних паперів (єврооблігацій) емітентом яких є DTEK Finance plc. номер компанії 08422508, (18 South Street, London W1K 1DG United Kingdom), що були розміщені на Ірландській фондовій біржі, у тому числі: договорів інвестиційного управління з додатками, додаткових угод до них, договорів про управління активами з додатками, додаткових угод до них, договорів купівлі-продажу цінних паперів (єврооблігацій), довіреностей, платіжних документів, актів прийому передачі, розпоряджень, наказів чи доручень (заявок) на придбання Єврооблігацій, договір про відкриття брокерського рахунку (рахунку в цінних паперів) юридичними та фізичними особами, в інтересах яких здійснювалось придбання Єврооблігацій;

відомостей про всі розрахункові рахунки, у тому числі рахунки у цінних паперах, що відкриті у банківських установах компанією ICU Investment Management Ltd.

Ухвала діє протягом одного місяця з дня її постановлення.

У разі відмови виконувати ухвалу слідчий суддя має право постановити ухвалу про дозвіл на проведення обшуку.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Слідчий суддя

В.Ю. Сенін